

TRAUNSTEINO LIETUVIŲ SIENINIS LAIKRAŠTIS

Nr. 8 (30)

Traunsteinas, 1947. IV. 27.

III metai.

I š s k i r t i e j i :

Mus-benamius gyvenimas mėjo ir svaido: šiandien čia, rytoj nežinia kur. Esame kitų rankose ir tos rankos daro su mumis, ką nori. Štai, prieš keliolika dienų iš mūsų tarpo buvo išskirta keletas lietuvių, kurių tarp jaunų vyrų, moterų ir šeimų su mažais vaikais. Kas pasakys, už ką juos išskyrė iš lietuvių tarpo? Gal jie karo kaltininkai? Gal kuo kitu nusikalto? Gal jie kam pakenkė stovykloje gyvendami? Nieko panašaus nėra ir jie lietuvių bendruomenei nėra nusikalte; jie niekam nepakenkė ir nieko nenu-skriaudė. Ir niekas iš lietuvių tarpo jiems jokių užmetimų nedaro ir ateityje nedarys. Juos ištiko likimas, kuris taip žiauriai tyčiojasi iš visų benamių; jie turėjo išvykti iš stovyklos, nes reikėjo gi keletą žmonių išskirti, kad parodyti, jog tremtiniai "sijojami", kad jų-tremtinių tarpe esą nepatikimų žmonių. Tiesiog juokinga, kai iš lietuvių tarpo išskiriamos lietuvių šeimos ir paskiri asmenys, turį visus įrodomuosius dokumentus. Iš tų dokumentų aiškiai matyti, kad išskirtieji, priversti atsi-traukti iš gimtinės žemės, nieko bendro neturėjo su vokiečių kariuomene, joje netarnavo ir tik dirbo vergų darbus vokiečių žemėje. Jie yra neteisybės aukos ir mes šventai tikime, kad jie kaip buvo, taip ir pasiliks tikrais lietuviais. Mes, likusieji juos užjaučiame ir taip pat tikime, kad jie neatitruks nuo visų lietuvių, o mūsų pareiga visur jiems padėti.

Mūsų mažamečiai "didvyriai".

Jau ne kartą "Benamio Dalioje" buvo rašyta apie mūsų mažuosius ir norėta atkreipti tėvų dėmesys į nepagirtinus tų mažamečių veiksmus. Buvo taip pat prašyta tėvų tuo reikalu mūsų laikraštyje pasisakyti. Tėvai, atrodo, to visai nepastebėjo ir, tur būt, galvoja, kad neleistini jų vaikų pasielgimai yra normalus reiškinys. O vis dėl to vertėtų bent kartą tėvams prideramai susirūpinti savo vaikais. Kiekvienas žinome, kad gyvename nenormaliose sąlygose, bet tatai visai neduoda pagrindo suteikti vaikams neribotą laisvę. Viskam turi būti ribos ir priderama tvarka. Tuo tarpu mūsų mažamečiai, gavę iš vyresniųjų, t. y. suaugusių kokią pastabą, visada moka labai mandriai pasiaiškinti, spiauti suaugusiam žmogui į akis, pavadinti jį "durnium" ir pns. Dažnai mažamečiai užkabina gatvė einančius nepažįstamus asmenis; net kelis kartus teko pastebėti, kaip važiuotas bavaras ginas si botagu nuo mažamečių "didvyrių", besikabinančių į vežimą. Tokios "grumtynės" darosi tiesiog biaurios, kai jas mato patys tėvai ir iš jų vaikų nepadorių veiksmų šypsosi. Jei kartais tėvelis ar mamytė tokį išdykėlį šypsodamasis subara, tai sūnelis dar gražesne šypsenėle jiems atsako ir vėl toliau tęsia savo veiklą. Gal būt tokiu elgesiu mūsų tėvai nori susilaukti pamokymų iš vokiečių laikraščių, kuriuose kada nors skaitysime, kaip D P vaikai užpildinėja gatvėse ramius praeivius ar pravažiuojančius? Tokie pamokymai nebus malonūs nei tėvams, nei visiems lietuviams. Reikia mūsų mažamečius kiekiau tvarkyti, reikia juos daugiau prižiūrėti ir mokyti padoriau elgtis. Tėvai turėtų būti dėkingi kitiems suaugusiems stovyklos gyventojams, kurie, pastebėję neleistinai vaikus elgiantis, juos sudraudžia ir pamoko. O dažnai esti priešingai: tėvai, išgirde, jog jų vaikelį kas nors pabara, tuoj šoka į akis ir koliojasi. Girdi, kaip tu drįsti mano vaiką užkabinti? Jei patys tėvai savo vaikų reikiamai neprižiūri ir jų netvarko, aišku savaime, kad kiti turi teisę tuo pasirūpinti ir į tai atkreipti tėvų dėmesį. Juk nepadorūs vaikų darbai, ypač atliekami gatvėje ar parke, lygiai vienodai liečia tėvus, o taip pat visus lietuvius, kurių vardas dėl vaikų nukenčia.

Vl.

Redakcijos prierasas: Su šiuo straipsnelyje pareikštomis mintimis redakcija sutinka ir kviečia tėvus bei mokytojus daugiau daboti savo vaikus. Taip pat redakcija duos vietas tėvų pasiaiškinimui dėl jų vaikų vie nokio ar kitokio pasielgimo, o taip pat dėl aukščiau duoto rašinėlio minčių. Laukiame.

Siek tiek apie sugrįžusius.

Rašo D-ss ,

Siek tiek įkarščiui aptilus, noriu kebetai akimirku sugrįžti prie mūsų iškoneveiktų sugrįžusių. Neginčysime, kritika grįžusiųjų adresu gal būt visiskai tikra ir pamatuota. Vieton to, kad išvykusiems į darbo kuopas ir likusiems stovykloje viskas išeity į gerą pusę, atgal sugrįžę pridarė nemalonumų mūsų vadovaujantiems asmenims, komitetui ir kt.

Keleta dienų dauguma mūsų stovyklos gyventojų į sugrįžusius žiūrėjo piktomis akimis ir paniekinančia veido išraiška. Atsiliepimai apie juos buvo labai blogi: "bobos..., tinginiai..." ir panašūs. O kiek nereikalingo darbo: užregistruoti, tvarkyti vėl viską iš naujo; ypatingai tai buvo sunku atlikti mūsų sandėlio vadovybei. Nieko negalima sakyti dėl to prieš. Įvairiausi buhalteriniai skaičiai, begalybės, - argi tai malonumas? Galima atvira burna keiktis ir tuo būdu skiepyti neapykantą prieš juos.

Nusistatymas pasiutiškas!...

Niekam nepaslaptis, kad mūsų jaunieji vyrai, atsieit, viengungiai, labai prastai maitinasi. Tas jau buvo žinoma anksčiau ir į tai mūsų virtuvės vadovybė buvo atkreipusi dėmesį: maisto likučiai būdavo atiduodami juos imantiems. Sugrįžusieji daugumoje yra viengungiai ir jų reikiai dabar yra pakrypę dar labiau į blogąją pusę: yra gerai žinoma, kad kelis kartus maisto likučiai tiesiog buvo sunaikinti, kad netektų sugrįžusiems. Tai, žinote, tokia kova vedama prieš juos. Galima jų nevertinti, galima jiems primesti silpnavališkumą, galima iš jų pasijuokti, bet vesti tokį negražų baikotą, yra negražų ir tiesiog nežmoniška. Argi mūsų virtuvės vadovybė dėl to savo elgesio nejaucia jokio sąžinės graužimo? Galima, kaip minėta, įvairiai į sugrįžusius žiūrėti ir įvairiai jų pasielgimą vertinti, bet šiaip ar taip, jie visi yra ir liks lietuviai, todėl į juos turetume žiūrėti atlaidžiomis lietuviškomis akimis ir parodyti lietuvišką atlaikumo širdį. Kiekvienam gali pasitaikyti suklysti, bet užklaidas, ypač tokias, dėl kurių niekas nei asmeniai, nei kolektyviai nenukentėjo, išskyrus pačius sugrįžusiuosius, kersyti bado priemonėmis yra neteisinga ir tą reikalą reikėtų patvarkyti.

=====

"B. Dalios" redakcija laukia maitinimo vadovybės paaiškinimo šiuo reikalu.

Kas klausia-neklysta.

"Karwendelio" redakcija yra gavusi visą eilę klausimų. Į keletą jų čia duodame atsakymus.

1. Klausimas: Esu nepaprastų gabumų žvejys, bet neturiu žvejybai priemonių. Kur galima jų gauti?

Atsakymas: Prasome kreiptis asmeniškai ir kitus žvejus paraginti tą daryti, pas tą poną, kuris iš Rozenheimo atvežė meškeriotojams pusę portfelio švino. Ten, manome, gausite ir kitokių žvejybos priemonių.

2. Vienas maždaug trejų metų vaikų darželio auklėtinis atsiuntė "Karwendeliui" šitokią paklausimą:

"Jau labai seniai vienas ponas nakties metu, kada aš miegojau, paėmė mano medinį dviratuką ir su juo važinėjosi labai ilgai po koridorių. Nuo to važinėjimosi labai sudylo vienas ratas. Prašau pranešti man, kada tas ponas man sumokės nuomą už mano dviratuką? Aš labai mėgstu šokoladą ir vitaminus. Kązin ar tas ponas jų turi?"

Atsakymas: Reikalas iš tiesų labai rimtas. "Karwendelis" pataria nukentėjusiam, tarpininkaujant darželio vedėjai, tiesiogiai kreiptis pas tą poną, nes "Karwendelis" nežino jo adreso ir dėl to negali pasiųsti klausimo jį liečiančiam.

3. Klausimas: "Ka" reiškia pasakymas: "Aš tą atsivežiau iš Mittenwaldo!"?

Atsakymas: Ot, tą ir reiškia, kad atsivežiau iš Mittenwaldo. Štai, dingo tau puodas, šepetys ar bliūdas ir tu tuos dingusius daiktus pastebėjai pas kaimyną ar kaiminką. Paklausk jų iš kur jie tuos daiktus gavo, o jie nekalčiausia veido išraiška ir ramiausia sirdimi tau paaiskins: "Tai mano nuosavybė, nes atsivežiau iš Mittenwaldo!" Ir kaip netikėsi tokiu paaiskinimui? Yra žinoma, tokių žmonių, kurie nepatiki: va, elektrikas leido, leido į rinką "iš Mittenwaldo atsivežtus" daiktus, o kas ant galo išėjo? Teisėjas nepatikejo, ir vargselis Cesiukas atsitupė keliems mėnesiams. Bet kitiems, atsivežusiems kai kurių daiktų iš Mittenwaldo toks likimas negresia, nes tų daiktų tikrieji savininkai tiki, kad juos pasisavinusieji iš tiesų "iš Mittenwaldo atsivežė".

4. Klausimas: Išlosiau kortomis iš kaimyno pinigų, o jis jų man nesumoka. Kas daryti?

Atsakymas: Tu būk sąžiningesnis, - pralok ir sumokėk. Turesi ramia sąžine ir tuščia kišenę. Nebekils nė noras kortomis daugiau losti.

Prasau gelbėti mane!

Argi jūs neatsimenate, kad pernai metų pavasaris daug šiltesnis ir malonesnis buvo. Man taip pat labai malonus buvo: galėjau ramiai gyventi, pasukti su simpatingomis panelėmis ir pasivaikščioti galima būdavo jas pakviesti. Taip, žinote, tada gyvenimasėjo lengvai, sklandžiai ir nepaprastai idomia. O dabar man viskas nebeidomu ir jokios grožybės pavasario škaistume negaliu pastebėti. Viska, kad jūs žinotumėte, temdo tie buvę šokių vakarai. Nueinu ir dabar į juos, bet kas iš to? Tuoju, kaip piktoji dvasia, prisistato pirmoji šiame miestelyje mano buvusi meilė ir kalbina susitarti. O kam man su ja tartis? Juk viską aptarėme jau prieš metus laiko: ir mylėjti ir ženyti ją buvau pažadėjęs, ji man taipgi nebuvo šalta. Išgyvenome tas dieneles, kaip du balandėliai burkuonėliai ir, rodos, turėtų būti gana. O ji, toji sudžiuvėlė, vis zyžia ir zyžia: "Nesislapstyk, nebėgiok nuo manęs, nes ir tavo dalis rekia." "Kas, kokia dalis? Nesuprantu. Bet ji tvirtina, kad rekia ir gana. Sako, valgyti prašo. Bet to valgio ir man vienam neužtenka, iš kur aš jo imsiu reikiančiam? Pasakykite, kaimynai ir geri broliai, kur man dingti ir kur rodą gauti?"

Išeinu tiksliai iš stovyklos, o čia, žiūrėk, parke ant suoliuko jau sėdi net trys, prie jų vežimelis pastatytas, kuriame velniai žino, koks sutvėrimas paslėptas. Jis šaukia ir šaukia, rodos, vokiškai, bet man girdisi lietuviški garsai. Taip maž daug: "t-ė-ė-t-i! t-ė-ė-t-i!"

Koks aš galiu būti tėtis, jei man pačiam dar trūksta tėtės pagalbos? Ir ramybės niekur neberandu: ar nueinu į šokių vakarą, ar susitinku su nauja simpatija, aš būnu savo kambaryje, vis nera ramybės ir gana. Antai, atleke policininkas ir sako:

"Slėpkis greičiau! Ir kambario duris užrakink, o kitaip atneš ir palik kambaryje." "Kurgi aš slėpsiuos, kurgi dingsiu? Patarkit?"

Draugas sako: "Vaziuok į darbo kuopas." Gera jam pasakyti, kai jis neturi čia panos, o kaip aš paliksiu tokią, kuriai dar niekas nereikia?

Galvoju šiaip, kombinuoju taip, vis niekas negerai ir negečiai: vis kažkas rekia ir rekia, šaukia ir šaukia mane. Ir kada aš apturesiu ramybę? Ach, tos laimingosios praeitų metų pavasario ir vasaros dieneles ir šilti pavakariai! O dabar šalta, vejuota ir dulkės iš visu kampu lenda į akis. Nedrįstu jas nei pažįstamus bepakelti. Gal geriausiai būtų nueiti ir išsiskinti. Bet kaip pradėti ir kaip irodinėti, jei vis rekia, vis šaukia? Nebesugalvoju, kur kokią rodą rasti, todėl labai nuoširdžiai prašau patarti man ir, geriausia, gelbėkite mane, jei žinote kaip, gelbėkite!!!...

=====S--p--o--r--t--a--s.=====

Mūsų stovyklų sporto reikalai gerokai pablogėjo: išvyko į darbo kuopas kai kurie stipresnieji žaidėjai (Dronsutavičius, šachmatininkas Savenis), o ir dar vienas kitas yra įsiregistravęs išvykti. Jeigu tatai išvyktų, tai mūsų sportinis gyvenimas smarkiai sušlubuotų. Bet reikia tikėtis, kad išvykusiųjų ar išvyksiančių vietoje atsiras naujų jėgų ir šios spritės lietuvių reprezentacinis vardas išsilaikys pelnytoje aukštumoje. Šiuo tarpu žymesnių susitikimų nebūta, tik UNrros futbolo komanda, kurioje žaidžia keli lietuviai ir sudaro tos komandos "stuburą", aktyviai dalyvauja vokiečių futbolo pirmenybėse ir šiomet, kaip praeitais metais, eina be pralaimėjimų. Štai, kai kurių susitikimų su vokiečių komandomis rezultatai: Siegsdorfe prieš Trostbergą, laimėta 4:0; su viena stipriausiu to klasės komanda, Wagingo rinktine ~~laimėta~~ sužaista lygiomis; prieš Kirchheimą laimėta 2:0; draugiškose rungtynėse su Traunsteino žydų rinktine, kurioje yra keli tarptautinio masto žaidėjai, išlota 2:1. Kitos sporto šakos yra paėmę "atostogų" ir tuo tarpu negalima žinoti, kada jos iš tų "atostogų" grįš prie aktyvaus darbo. Tikiu, to ilgai nereikės laukti. Būtų gerai, kad iš kitų stovyklų, kuriose yra ankšta gyventi, persikeltų aktyvių sportininkų į Traunsteino stovyklą, nes šiuo metu čia pakankamai laisvų vietų ir patalpų yra. Kol kas nieko negirdėti apie abiejų stovyklų - Kurhauzo ir Park-Hotel į vieną vietą suliejimo. Jeigu atsirastų didesnis skaičius norinčių į čia atvykti iš kitur, galima tikėtis, Unrros vadovybė tam nesipriesintų, ir persikėlimo netrukdytų. Mūsų sporto vadovybei vertėtų atydziau apsidairyti ir patirinėti, ar negalima būtų sučiupti keleto ar keliolikos sportinių pajėgų. Būtų gerai ir vieniems ir kitiems: vieni laisviau apsigyventų, o antrieji turėtų paramos ir daugiau sportinio aktyvo.

=====

"Benamio Dalia" leidžia Traunsteino Lietuvių Komitetas.

Ats. redaktorius J. Jašinskas.

①

②

③

④

⑤

